

Како сте задовољни овим вашим кратким боравком у Загребу?

Ово није мој први боравак у Загребу. Ви знате да сам ја имао читав низ посета Хрватској на својим претходним функцијама, као министар унутрашњих послова и као председник Владе Републике Србије. Али ова посета је јако специфична зато што се она на неки начин може дефинисати као једна почетна посета, у смислу обнављања наших договора које смо имали од раније, а то је да радимо на нормализацији, односно на решавању отворених питања. Код свих саговорника са којима сам разговарао, од председнице преко премијера до председника Сабора и мог домаћина Весне Пусић, министарке спољних послова, и са једне и са друге стране је изражена велика жеља за добрим односима између Хрватске и Србије. Жеља да у нашим односима нема табу тема, односно да се отворено мора разговарати и о отвореним питањима из прошлости, да у том прилазу треба бити што више рационалан и не баратати категоријама мржње и љубави, него категоријама заједничких интереса и трудити се да правимо мостове између наших земаља и наших народа. У том смислу је то један заиста добар сигнал, и посета и присуство председника Владе Републике Србије Александра Вучића на инаугурацији нове хрватске председнице, то су неки сигнали који говоре о томе да ипак треба да будемо много паметнији и рационалнији у креирању наше садашњости и будућности.

Једно од ових отворених питање је и судбина, односно случај Вељка Марића који у Србији служи затворску казну. Хоће ли он бити изручен Хрватској?

Премијер Србије је на ту тему разговарао када је био у Загребу. Он је обећао да ће се лично заложити за решење тог случаја у складу са правним системима и Србије и Хрватске имајући у виду хуманитарну ситуацију и хуманитарни аспект тог проблема. Генерално гледано и то није табу тема. Односи Србије треба да буду нормализовани и када је реч о судбини несталих лица, чему треба отворено приступити и отворити све могуће архиве да бисмо дошли до сазнања. То дугујемо породицама убијених и несталих. Затим питање међусобног суђења за ратне злочине и оптужбе. Знате, ми смо почели сарадњу пре неколико година на ту тему. Има значајан број људи који се налазе чак и на тајним оптужницама. Треба што више релаксирати те односе, треба разговарати. Када је реч о јурисдикцији, о овом закону који Србија има, он је донет пре више година и био је потребан и користан у том тренутку да бисмо процесуирали оне који су починили злочине ван територије Србије, а он се пре свега односио на Србе. Од 170 оптужених, свега су двојица Хрвати. Али у оквиру разговора и преговора са Европском Унијом треба

разматрати и питања, колико је тај закон усклађен са стандардима ЕУ. Што пре решавање питање избеглица, спречавање говора мржње на једној и на другој страни, права националних мањина, и српске овде у Хрватској и хрватске у Србији па до питања сукцесије, станарских права, неисплаћених пензија, имовине предузећа једној или другој земљи. То је та прва корпа отворених питања из прошлости и наши државни секретари, односно заменици министара, ће се бавити тиме у наредном периоду.

Друга тема су наши билатерални, економски односи. Наша сарадња је негде око 760 милиона евра у прошлој години, а може да буде још већа.

Трећа тема су пројекти – инфраструктурни, саобраћајни и енергетски, европска перспектива, односно нешто чиме бисмо гледали у будућност. Надам се да смо завршили са временом када су односи Хрватске и Србије били увек жртва унутрашњих односа и прилика у једној од земаља и да је потребно имати што већу количину мржње да бисте добили што већи број гласова, него како да гледамо да једни другима помогнемо.

У овом тренутку је у Хрватској, вероватно и у Србији, врло важно питање несталих. Још увек се не зна судбина 1642 несталих, има ту и Срба, Хрвати су у већини. Зар је то заиста немогуће решити?

Мислим да прво треба упоредити те цифре, доћи до правих спискова и радити на томе. Није интерес ни Србије ни Хрватске, сигуран сам, да се сакрије истина о свему томе. Треба уложити максимум напора да се реши судбина несталих лица, не само између наше две земље него је ту питање и Босне и Херцеговине, ту је Црна Гора, а сигуран сам да се део тога односи и на Приштину.

Споменули сте српску мањину у Хрватској и хрватску мањину у Србији, чак су и две мањине потписале споразум којим је српска мањина у Хрватској добила три заступника у хрватском Сабору. Међутим, са друге стране, у Србији хрватска мањина још увек има проблема.

Не знам каквих. Треба отворено разговарати. Зашто би хрватска мањина у Србија била опасност по државу Србију? Или српска мањина у Хрватској опасност по Хрватску? Ако су нам намере искрене, ниједан проблем није не решив. Треба изнети све проблеме и решавати их на обострано задовољавајућ начин. Политичари треба да се понашају онако како се понаша обичан народ. Ја видим да Хрвати воле да дођу у Србију, Срби воле да иду у Хрватску. Зашто бисмо ми као држава стално имали осцилације између превелике љубави и патњом за неким, па до превелике мржње и жеље за потпуним уништењем једног и другог народа.

Једна од темељних ствари у односима двеју држава је граница? Где је ваше, где је наше. Ми нажалост још увек немамо тај споразум о граници, важи некакав привремени споразум, али он важи већ скоро 20 година.

Ту постоји питање схватања где треба да буде граница када је река у питању. Србија сматра да граница треба да иде средином реке Дунав. Хрватска сматра да треба да буду

катастарске општине, па граница иде мало са једне мало са друге стране Дунава и не прати ток реке. Свако има своју аргументацију и за и против. Хрватска је наклоњена да се иде на арбитражу, што се наш тиче увек је боље, ако можемо да се договоримо сами. Али ако не можемо, наравно да је и то једно од решења које је договорено са Словенијом или са Црном Гором јер није Србија једина са којом постоје проблеми са границом.

Спомињали смо до сада само проблеме, отворене проблеме из ближе и даље прошлости, међутим има и неких подручја у којима Хрватска и Србија заправо добро сарађују, као што су борба против организованог криминала и тероризма?

Требало би тако да буде у свим областима, зато што су нам заједнички интереси. Криминал и криминалне групе се организују без обзира на националну припадност и без обзира на границе. За криминалну групу није важно да ли граница иде средином Дунава или по катастарским општинама. За њих је важно да функционише на прави могући начин. Ми смо у ранијем периоду имали изузетно добру сарадњу, ја сам то сликовити говорио док сам био министар унутрашњих послова. У време док се распадала бивша Југославија, остало је било једино братство и јединство криминалних група. Значи било је ту и Срба и муслимана и Хрвата и зато је једина борба против тога сарадња наших полиција, односно сарадња безбедносних структура. Најновији феномен јесте тероризам, нарочито исламски екстремизам и ту сви заједно морамо да посветимо велику пажњу, зато што постоји један број људи који ратује на тим територијама. Постоји могућност да се по повратку са тих територија, ратишта, дестабилизују прилике овде на Балкану. Али за сада је та сарадња добра и ми ћемо управо на ову тему у наредних неколико дана имати и следећи састанак у Бечу министара спољних послова и министара унутрашњих послова.

Једно од ових отворених питања је, да се вратимо опет на њих, њих нажалост има више, можда и превише, и Олуја? За Хрватску је то ослободилачка акција, односно Хашки суд је у својој ослобађајућој пресуди генерала Готовине, Чернака и Маркача, то прогласио ослободилачком акцијом. Међутим, у Србији се то доживљава као израз етничког чишћења. Колико то различито тумачење отежава нормализацију односа?

Свакако да ће Србија имати различити став од Хрватске када је реч о Олуји. Или кад је реч о неким историјским чињеницама, можда везано за Други светски рат и српске жртве исто као што ће Хрватска имати другачији став везано за питање Вуковара и Славоније. Али то не значи да са тим не можемо да живимо и даље. Најжалије од свега тога је што је данас Срба на територије Хрватске свега 4 или 5 одсто, а било их је десетак одсто, можда и више пре избијања рата. Зато они треба да се врате, треба да буде заједничка акција, да се врати тих тридесетак хиљада избеглица, колико сада постоји на територији Србије. Зато је важно да, без обзира на те различите оцене, гледамо у будућност и да обезбедимо да имамо будућност која је много боља од наше прошлости.